

Маріупольський
університет

ПРОГРАМА

**вступних випробувань
на 2024 рік**

для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» ОПП «Дошкільна освіта. Інклюзія»

Програма фахового вступного іспиту для вступу на ОС «Магістр» за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (денна та заочна форми навчання). К. : МДУ, 2024 12 с.

Укладачі:

Демидова Ю. О., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної освіти;

Поповська О. А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти;

Деснова І. С., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри практичної психології.

Рецензенти:

Галаманжук Л. Л., доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методик дошкільної освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Суласва Н. В., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету педагогічної і мистецької освіти Полтавського національного університету імені В. Г. Короленка.

Програма фахового вступного іспиту для вступу на ОС «Магістр» за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (денна та заочна форми навчання) обговорена на затверджена на засіданні кафедри дошкільної освіти (протокол № 8 від 18 січня 2024 р.)

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДЛЯ ВСТУПУ НА
ОС «МАГІСТР» ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 012 «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА» ОПП
«ДОШКІЛЬНА ОСВІТА. ІНКЛЮЗІЯ» ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ КОРИСТУЮТЬСЯ
СПЕЦІАЛЬНИМИ УМОВАМИ ВСТУПУ**

Пояснювальна записка

Програма фахового вступного іспиту для абітурієнтів, які вступають до МДУ на навчання за освітнім ступенем «Магістр» на основі НРК 6, НРК 7 за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (денна та заочна форми навчання) укладена викладачами кафедри дошкільної освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» на основі Програми предметного тесту з педагогіки та психології єдиного фахового вступного випробування, затвердженої наказом МОН України від 01.04.2024 р. № 426.

Мета фахового вступного іспиту – вивчення рівня сформованості компетентностей, необхідних для засвоєння змісту навчання зі спеціальності 012 Дошкільна освіта освітнього ступеня «Магістр».

Завдання фахового вступного іспиту – встановлення рівня базової професійної підготовки абітурієнтів з педагогіки та психології.

Розроблені критеріально-орієнтовані тестові завдання заґрунтовані на програмовому змісті навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» та знанні вступниками методик дошкільної освіти. Такий підхід до формування змісту вступного іспиту до магістратури спрямований на визначення рівня теоретичної підготовки абітурієнтів з теорії і практики дошкільної освіти, їхньої спроможності досконало оволодіти необхідними дослідницькими уміннями і навичками магістра освіти та продемонструвати володіння *компетентностями*:

Загальними:

- Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та приумножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність до міжособистісної взаємодії.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальними:

- Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.
- Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).
- Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

- Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі).
- Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.
- Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально- етичних норм і правил поведінки.
- Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України).
- Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності у побуті, природі й довкіллі.
- Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.
- Здатність складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.
- Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо).
- Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.
- Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.
- Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.
- Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими потребами відповідно до їхніх можливостей.
- Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії боулінгу.
- Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.
- Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
- Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

Розподіл питань тесту

Розділ	Назва розділу	Кількість питань	Максимальна кількість балів
1	Основи педагогіки та психології	6	30
2	Історія і теорія педагогіки та психології	10	50
3	Методи дослідження у педагогіці та психології	6	30
4	Прикладні психолого-педагогічні засади освіти, навчання, виховання та розвитку особистості	18	90
	Усього:	40	200

Фаховий вступний іспит проводиться у формі тестування, змістове наповнення запитань якого сформовано відповідно до узагальненої структури предметного тесту, а саме:

Розділ 1. Основи педагогіки та психології

1.1. Педагогіка та психологія у структурі сучасних наук.

1.1.1 Педагогіка в системі наук про людину. Об'єкт, предмет, функції та завдання педагогіки.

1.1.2 Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології.

1.1.3 Основні категорії педагогіки: освіта, навчання, виховання, формування, розвиток, самоосвіта, самовиховання, саморозвиток.

1.1.4 Основні категорії психології: психіка, свідомість, особистість, діяльність, спілкування, образ.

1.1.5 Структура та основні галузі педагогіки.

1.1.6 Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія.

1.2 Загальні закономірності розвитку і соціалізації особистості.

1.2.1 Процес розвитку особистості. Біологічні (вродженість, спадковість) та соціальні (соціалізація, середовище, діяльність та виховання) чинники та закони психічного розвитку особистості.

1.2.2 Співвідношення понять «людина», «особа», «індивід», «особистість» та «індивідуальність».

1.2.3 Характеристика особистості учня як суб'єкта освітнього процесу.

1.2.4 Вікова періодизація психічного розвитку особистості (за Е. Еріксоном). Вікові та індивідуально-типологічні особливості розвитку особистості та їх урахування в освітньому процесі.

1.2.5 Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості. Мотивація навчальної діяльності.

1.2.6 Гра, навчання, праця як види діяльності. Діяльність учня в освітньому процесі та її види. Сутність та характеристика ігрової діяльності дитини.

1.2.7 Закономірності психічного розвитку та принципи навчання і виховання як основні механізми соціалізації та розвитку особистості дитини.

1.2.8 Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ та нові медіа: Інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ре соціалізації.

1.2.9 Цінності та ціннісні орієнтації особистості. Життєві перспективи. Цілі життя. Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.

Розділ 2. Історія і теорія педагогіки та психології

2.1. Педагогічна та психологічна думка XVII - початок XX ст.

2.1.1 Педагогічна теорія Я.-А.Коменського.

2.1.2 Проблеми розвитку особистості у педагогічній спадщині Г. Сковороди.

2.1.3 Кордоцентризм у психолого-педагогічних поглядах П. Юркевича.

2.1.4 «Вільне виховання» в педагогічній системі М. Монтесорі.

2.1.5 М. Грушевський про українську мову й українську школу.

2.1.6 Антропоцентризм як провідна ідея творчості К. Ушинського.

2.1.7 О. Лазурський: вчення про нахили та обдарованість особистості.

2.1.8 Психологія як наука про безпосередній досвід: В. Вунд.

2.1.9 Г. Еббінгауз: закони пам'яті. Крива забування Г. Еббінгауза.

- 2.1.10 Полікультурність – головний принцип педагогічної позиції М. Драгоманова.
- 2.2. *Педагогічна та психологічна думка ХХ - початок ХХІ ст.*
- 2.2.1 Психоаналітична теорія З. Фрейда. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego). Етапи психосексуального розвитку особистості. Механізми психологічного захисту особистості.
- 2.2.2 Індивідуальна психологія А. Адлера. Комплекс меншовартості.
- 2.2.3 Аналітична психологія К.-Г. Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.
- 2.2.4 Нейрофрейдизм (Е. Фромм, Е. Еріксон). Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скінер) та необіхевіоризм (А. Бандура). гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом). Генетична психологія Ж. Піаже.
- 2.2.5 Ідеї педагогічної психології у працях С. Балея.
- 2.2.6 Г. Костюк про навчально-виховний процес та психічний розвиток учнів.
- 2.2.7 Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського.
- 2.2.8 С.Френе: школа успіху і радості.
- 2.2.9. Вальфдорська школа: ідея цілісного виховання (Р. Штайнер).
- 2.2.10 Концепція соціально-особистісного виховання А. Макаренка.
- 2.2.11 Техніка вчинку В. Роменця.
- 2.2.12 Виховний ідеал Г. Ващенко.
- 2.2.13 Система української освіти: принципи, рівні освіти, типи закладів освіти (згідно із законом України «Про освіту» (чинна редакція)).

Розділ 3. Методи дослідження у педагогіці та психології

3.1. Планування та забезпечення якості дослідження

- 3.1.1 Наукові дослідження в педагогіці та психології: різновиди, проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.
- 3.1.2 Програма дослідження: структура, вимоги до її складання та етапи дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.
- 3.1.3 Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування.
- 3.1.4 Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність.

3.2. Методи збирання інформації

- 3.2.1 Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.
- 3.2.2 Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний) та основні етапи проведення.
- 3.2.3 Поняття «тестування». Види тестів: проєктивні тести, тести дослідження особистості, тести пізнавального розвитку, тести досягнень, педагогічне тестування.
- 3.2.4 Методи опитування. Анкетування (поштові, пресові, он-лайн, експертні, індивідуальні, групові. Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та до формулювання питань. Інтерв'ювання.
- 3.2.5 Експертні опитування (метод експертної оцінки): пошук, відбір та підготовка експертів. Види і процедури експертного опитування.

3.2.6 Соціометрія: процедура застосування та інструментарію (анкета, шкали).

3.2.7 Аналіз продуктів діяльності. Аналіз документів. Контент-аналіз.

3.3. Методи аналізу емпіричних даних

- 3.3.1 Вимірювання: визначення, види, рівні.
- 3.3.2 Описова статистика. Кількісний та якісний аналіз даних.
- 3.3.3 Аналіз кореляційного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції.

Розділ 4. Прикладні психолого-педагогічні засади освіти, навчання, виховання та розвитку особистості

4.1 Освіта і навчання особистості

4.1.1 Дидактика к теорія освіти і навчання: її сутність, основні категорії. Парадигми освіти і навчання (гуманістична, особистісно-орієнтована, компетентнісна, рефлексивна).

4.1.2 Процес навчання: сутність і зміст, двосторонній характер, функції (освітня, виховна, розвивальна), структурні елементи навчання (мета, завдання, зміст, методи, засоби, форми організації навчання, його результати). Навчання, учіння, наuczіння.

4.1.3 Поняття про базові принципи навчання та їх характеристика.

4.1.4 Зміст освіти в сучасній школі: сутність та основні поняття. Знання, уміння, навички, компетентності.

4.1.5 Структура навчально-пізнавальної діяльності учнів (сприймання – осмислення – розуміння – узагальнення – закріплення). Пізнавальний інтерес, умови його розвитку у навчанні. Етапи та рівні засвоєння знань.

4.1.6 Методи навчання. Їх характеристика та класифікації за джерелом інформації (словесні, наочні, практичні); характером пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, пошукові); логікою пізнання (індуктивні, дедуктивні, традуктивні). Загальні вимоги до вибору методів навчання.

4.1.7 Засоби навчання: їх ознаки, функції та характеристики. Технічні засоби навчання (візуальні, аудіальні, аудіовізуальні, мультимедійні, інформаційно-комунікаційні).

4.1.8 Види навчання (пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, індивідуальне, інтегроване, диференційоване, ігрове, дистанційне). Компетентнісний підхід у навчання.

4.1.9 Форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів: фронтальна, групова, кооперативна, колективна, парна, індивідуальна.

4.1.13 Поняття про контроль навчання, його функції. Види. Форми і методи контролю. Рівні навчальних досягнень учнів та їх характеристика. Критерії і норми оцінювання успішності учнів. Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання.

4.1.14 Поняття і види педагогічних технологій (розвивальні, проектні, проблемні, ігрові, інтерактивні).

4.1.15 Педагогіка партнерства: педагогічно доцільна (суб'єкт-суб'єктна взаємодія, концептуальні основи та принципи. Рівні та форми партнерської взаємодії.

4.2. Виховання особистості

4.2.1 Сутність і структура процесу виховання, його мета і завдання. Поняття виховного впливу та взаємовпливу.

4.2.2 Принципи процесу виховання. Характеристика основних принципів виховання.

4.2.3 Зміст процесу виховання. Системний підхід у структуруванні змісту національного виховання. Основні напрями національного виховання (моральне, громадянсько-патріотичне, розумове, естетичне, фізичне, валеологічне, трудове, екологічне, статево-гендерне, правове, економічне).

4.2.4 Самовиховання: сутність, методи і прийоми. Педагогічне керівництво самовихованням учнів. Концепція особистісно-орієнтованого виховання.

4.2.5 Методи виховання. Групи методів: формування свідомості особистості; організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки і діяльності; контролю, самоконтролю та самооцінки у вихованні.

4.2.6 Форми організації процесу виховання. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Колективні творчі справи.

4.2.7 Виховна взаємодія «педагог-дитина». Партнерство ЗДО і сім'ї у вихованні дошкільників. Сім'я як соціально-педагогічне середовище. Форми і методи роботи з батьками.

4.3 Особистість у життєвому та професійному просторі

4.3.1 Соціально-психологічна структура особистості. Соціальні статуси: поняття та види (офіційний і неофіційний, приписаний і здобутий). Соціальні ролі: поняття та види

(активні й пасивні, явні й латентні). Соціальна позиція особистості.

4.3.2 Стать і гендер. Маскулінність. Фемінінність. Андрогінність. Гендерна ідентичність. Кризи гендерної ідентичності. Гендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та елітарні). Гендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм.

4.3.3 Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Педагог як суб'єкт діяльності.

4.3.4 Особистість педагога та його педагогічна майстерність. Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне (емоційне) вигорання педагога.

4.3.5 Спілкування в педагогічній діяльності. Складові спілкування (комунікативна, перцептивна, інтерактивна). Бар'єри педагогічного спілкування.

4.3.6 Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньо особистісний, міжособистісний, внутрішньо груповий, міжгруповий). Конфлікти в освітньому середовищі. Стили поведінки в конфлікті (суперництво, уникнення, компроміс, співпраця, пристосування).

4.3.7 Профілактика (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) педагогічних конфліктів. Медіація як форма врегулювання конфлікту.

4.3.8 Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг. Ейджизм. Рівні девіантної поведінки. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми. Створення ситуації успіху.

4.3.9 Управління в системі освіти. Управлінська діяльність. Лідерство, керівництво, супровід. Типологія лідерства. Стили керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Оцінювання здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів. Максимальну кількість балів, яку може набрати вступник на фаховому вступному випробуванні – 200 балів. Абитурієнт допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання за освітнім ступенем «Магістр» на основі НРК 6, НРК 7 за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (денна та заочна форми навчання) за умови результату тестування не менше 100 балів.

Критерії оцінювання

Оцінювання фахового вступного іспиту здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Мінімальна кількість балів – 0. Максимальна кількість балів – 200. Прохідний бал – 130.

Шкала оцінювання

«незадовільно»	0 – 129	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«задовільно»	130 – 149	Вступник здатний до відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію. Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правила, визначення, поняття.. Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
«добре»	150 – 179	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії . Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і містить певні неточності. Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
«відмінно»	180 – 200	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм,

		аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азарян А. А., Азарян Р. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Кривий Ріг : Вид. центр КТУ, 2010. 231 с.
2. Аймедов К.В., Бабієнко В.В., Бабієнко В.А., Сторож В.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки: підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 352 с.
3. Аненкова І.П., Байдан М.А. Педагогіка. Навчальний посібник. Львів: Новий світ, 2018. 567 с.
4. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція від 12.02.2021) URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoh_o%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
5. Беленька Г. В. Вихователь дітей дошкільного віку: становлення фахівця в умовах навчання: монографія. К. Світоч. 2006. 304 с.
6. Богуш А. М., Беленька Г. В., Богінч О. Л. Базовий компонент дошкільної освіти. Київ: ТОВ «МЦФЕР–Україна». 2021.
7. Валентьєва Т.І. Педагогіка дошкільна. Навчальний посібник. Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2015. 72с.
8. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
9. Головій В. М., Кузькін Є. Ю., Піддубна Л. В. Основи наукової діяльності: методологія, організація, оформлення результатів : навч. посіб. К.: Хай-Тек Пресс, 2010. 344 с.
10. Демківський А. В., Безус П. І. Основи методології наукових досліджень: навч. посіб. К.: Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
11. Дошкільна освіта: словник-довідник / упор. К.Л. Крутій, О.О. Фунтікова. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2014. 324 с.
12. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
13. Єременко Л.В. Конфліктологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2018. 219 с.
14. Жуков С.М. Історія психології. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 230 с.
15. Журавський В. С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / В. С. Журавський, М. З. Згуровський. К.: ІВЦ «Видавництво Політехніка», 2003. 195 с.
16. Загальна педагогіка та історія педагогіки. / Аймедов К.В., Бабієнко В.В., Бабієнко В.А., Сторож В.В. Видавництво «Видавничий Дім «Слово», 2014. 352 с.
17. Загальна психологія: практичні заняття. Кол. авт.: С.Ю.Діхтяренко, А.В.Шулдик, Л.А.Данилевич. Умань: Візаві, 2022. 244 с.
18. Задорожна-Княгницька Л.В. Історія педагогіки: навчальний посібник для студентів ЗВО. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2020. 364 с.
19. Зайченко І.В. Педагогіка. Підручник. Київ: «Ліра-К», 2016. 607 с.
20. Закон України «Про дошкільну освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2628-14#Text>
21. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/112-zakon-ukrayiny-pro-naukovu-i-naukovo-tehnicnu-dijalnist>
22. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>
23. Інтегрування педагогічних ідей Фрідріха Фребеля: від класики до інновації. Методичні аспекти підготовки фахівців дошкільної освіти: навчально-методичний посібник / Уклад. Н. Іванова, А. Бубін, С. Боярчук, М. Замелюк, С. Міліщук, Д. Стасюк, А. Циплюк. Видавництво «Видавничий Дім «Слово»», 2020. 164 с.

24. Конфліктологія і психологія управління: Навч. посібник / Р.А.Калениченко; А.С.Коханець. Київ: КНУБА, 2021. 167 с.
25. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року (наказ МОН від 06.06.2022 року № 527. URL: <https://drive.google.com/file/d/1B-dJsxlljilNxfuy3jjq5n4ZVPeo4gZ8/view>)
26. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Алерта, 2014. 620 с.
27. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: Монографія: У 2-х ч. Частина перша. Концепції, проектування, технології створення. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2009. 320с.
28. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: Монографія: У 2-х ч. Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ДНЗ. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2010. 284с.
29. Крутій К.Л., Федорович Л.О. Енциклопедія діагностичних методик щодо з'ясування стану психофізичного розвитку дітей раннього віку/ упор. Крутій К.Л., Федорович Л.О. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2015. 204 с.
30. Ладанюк А.П. Методологія наукових досліджень: Навч. посібник. Київ: «Ліра-К», 2020. 351 с.
31. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. Педагогіка українського дошкілля: Частина 2. / Видавництво «Видавничий Дім "Слово"», 2021. 360 с.
32. Методичні рекомендації щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців: лист Міністерства освіти і науки України від 11 жовтня 2017 р. № 1/9-546. URL: https://dnz8sumy.at.ua/zakonu/robotu_z_batkami_1_9-546-3.pdf
33. Москалець В.П. Загальна психологія: підручник. Київ: «Ліра-К», 2020. 564 с.
34. Нікітіна С.О. Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія і практика. / під заг. ред. Нікітчиної С.О. Видавництво «Видавничий Дім «Слово», 2014. 368 с.
35. Педагогічна творчість: методологія, теорії, технології / Андрущенко В.П. та ін.; за ред. Сисоевої С. О. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. 183 с.
36. Пехота О. М., Єрмакова І. П. Основи педагогічних досліджень: навч. посіб. К. : Знання, 2013. 287 с.
37. Підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку. Монографія./ В.Д. Будак, С.І. Якименко, Т.В. Філімонова. Видавництво «Видавничий Дім «Слово»», 2020. 184 с.
38. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка. Навчальний посібник. К.: ВЦ: Академія, 2018. 448 с.
39. Рижак Л. Філософсько-світоглядні засади освіти України в умовах євроінтеграції / Л. Рижак. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/27509/05-Ryzhak.pdf?sequence=1>
40. Столяренко О.Б. Психологія особистості. Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 280 с.
41. Туриніна О.Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.-метод. посіб. Київ: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2018, 206 с.
42. Цехмістрова Г. С. Методологія та організація наукових досліджень. К. : Слово, 2012. 352 с.
43. Ярошук Л. Основи науково-педагогічних досліджень : навч.-метод. комплекс. Бердянськ : ФО-П Ткачук О.В., 2014. 224 с.